

N:o 91.

Ank. till Riksd. Kansli den 7 Maj 1874, kl. 3 e. m.

Utlåtande, angående 1875 års lönestater för skogsstyrelsen och skogsstaten.

(2:dra U.-A.)

Uti den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t, med åberopande af dervid bilagdt utdrag af protokollet öfver finansärenden den 9 sistlidne Januari, föreslagit, att Riksdagen, med godkännande af det förslag till stat för skogsstyrelsen, skogsstaten och skogsläroverken, som finnes nyssberörda protokollsutdrag bilagdt, må med 284,487 Kronor 3 öre förhöja det för skogsväsendet å sjunde hufvudtiteln uppförda anslag till 650,000 Kronor och af deri ingående kontanta belopp anvisa 258,287 Kronor såsom reservationsanslag. Sedan Särskilda Utskottet afgifvit Utlåtande (N:o 3) rörande så väl det äskade reservationsanslaget som de föreslagna staterna för skogsläroverken, får Stats-Utskottet härmed afgifva det yttrande, hvartill Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning i öfrigt funnits föranleda.

Utaf berörda statsråds-protokoll inhemtas, hurusom skogsstyrelsen i underdånig skrifvelse den 24 nästlidna November anmält behofvet af ökade arbetskrafter så väl vid styrelsen som vid skogsstaten. Den förstärkning i skogsstatens personal, som skogsstyrelsen på anförda skäl (se Bil. 6 b. sid. 79--81) ansåg erforderlig, uppgick till 4 jägmästare och 23 kronojägare. I fråga om aflöningen så väl för de föreslagna nya befattningarne som för de förut varande, hade styrelsen, med dervid fästadt afseende å de ökade lefnadskostnaderna, uti nämnda skrifvelse till en början anmärkt att aflöningens uppdelande i fast lön med ålderstillägg och tjänstgöringspenningar, de senare i egenskap af arvode, såsom nyligen anordnats inom Riksbanken samt äfven inom åtskilliga embetsverk och stater blifvit åtminstone delvis vedertaget, syntes, på de skäl, som derstädes föranledt nämnda anordnings införande, jemväl med fördel kunna tillämpas äfven inom

skogsstaten, dock så att ålderstillägg ansågs ej böra ifrågakomma i de fall, då löneinkomsterna vore att betrakta endast såsom arvoden, hvarefter styrelsen, beträffande skogsstatens löneinkomster, yttrat att, hvad först anginge aflöningen för de sju skogsinspektörerne, så och enär dessa med ett undantag vore ordinarie innehafvare af jägmästaretjänster och endast för fem år anställde såsom inspektörer, borde deras i denna egenskap åtnjutna aflöning, som för skogsinspektörerne i Norrbottens och Norrlands södra distrikt utginge till belopp af 4,000 R:dr, och för öfrige skogsinspektörer till belopp af 3,000 R:dr, endast kunna, fastän jägmästarelönen helt och hållet afstodes åt vikarien, betraktas såsom arvode, hvarför och då anställningen ej heller varade längre än fem år, något ålderstillägg för dessa tjänstemän icke syntes böra ifrågakomma. Deremot ansåge sig styrelsen med anledning deraf, att lefnadskostnaderna jemväl i orterna ansenligt ökats, hafva skäl föreslå, att tjänstgöringspenningar till ett belopp af 800 R:dr, motsvarande 20 å 26,6 procent af årsarvodet, måtte tilldelas ifrågavarande tjänstemän; äfvensom att de för befattningarnes behöriga skötande i en del inspektionsdistrikt otillräckliga resepenningarne måtte höjas:

i Norrlands södra distrikt, omfattande Jemtlands, Vesternorrlands och Gefleborgs län från 750 R:dr — till likhet med resepenningarne i Norrbottens distrikt, eller till 1,000 R:dr;

i Bergslagsdistriktet — som egentligen omfattade Kopparbergs, Wermlands, Westmanlands och Örebro län med 750 R:dr resepenningar, men som enligt Kongl. brefvet den 10 December 1869 tills vidare utgjordes af Kopparbergs och Wermlands län med 650 R:dr resepenningar — till 750 R:dr, eller till enahanda belopp som för Westerbottens distrikt blifvit bestämdt;

i Östra distriktet — som egentligen omfattade Upland, Södermanland, Östergötland och Gotland med 500 R:dr resepenningar, men tills vidare utgjordes af Westmanland, Upland och Gotland med 400 R:drs resepenningar — till 600 R:dr;

i Västra distriktet, omfattande Westergötland med Bohuslän och Halland, från 500 R:dr till 600 R:dr; och

i Södra distriktet, omfattande Småland, Skåne och Blekinge, likaledes från 500 till 600 R:dr.

Aflöningen för jägmästarna utginge för närvarande i fem särskilda löneklasser, af hvilka den lägsta med 900 R:drs lönebelopp hade sexton rum och de fyra högre med respektive 1,000, 1,200, 1,500 och 2,000 R:drs lön innehölle femton rum vardera, som ej kunde af någon, som tillhörde lägre löneklass, ernås, hans tjänstetid må vara huru långvarig som helst, förr än ledighet inom högre löneklass uppstått, hvilken anordning visserligen vid 1869 års lönereglering varit nödig, för att kunna definitivt bestämma det tillskott, som då ansågs behöfva äskas af Riksdagen för bestridande af de till vida större belopp än inkomsterna beräknade utgifterna för skogsväsendet, men som ej motsvarade hvad som förstodes med ålderstillägg.

Vid jemförelse med aflöningen inom andra förvaltningsgrenar, oafsedt huru en-

skilda personer och bolag numera aflönade sina tjänstemän, kunde skogsstyrelsen för sin del ej annat än finna berättigade de framställningar, som af skogsstatens tjänstemän vid skogsmöten och hos styrelsen blifvit gjorda om förbättring i lönevilkoren, helst de resepenningar, som till belopp af 200 R:dr för hvarje jägmästare bestodes, ofta voro otillräckliga att bekosta tjänsteresorna, under det att de genom arvoden för skogsindelning å kronoparker och boställsskogar påräknade extra inkomsterna, enligt hvad erfarenheten under åren 1870, 1871 och 1872 ådagalagt, inskränkt sig till en obetydlighet eller till i medeltal, reseersättning inberäknad, 70 R:dr för hvarje förrättningsman årligen.

För att åstadkomma förbättring uti jägmästarnes betryckta ekonomiska ställning och bereda dem en ersättning, som motsvarade deras tjänsteåligganden samt de nuvarande lefnadskostnaderna, syntes dessa tjänstemäns löneinkomst, inbegripet tjänstgöringspenningar och boställsafkastning, böra få beräknas till 1,500 R:dr vid tjenstetillträdet, med tillägg af 500 R:dr, äfven inbegripet tjänstgöringspenningar, efter de första tio årens tjänstgöring, hvarunder bidrag till lefnadskostnaderna kunde påräknas genom arvoden för extra och enskilda förrättningar, samt sedermera för hvar femte år ett dylikt tillägg, till dess efter tjugu års tjänstgöring en lön af 3,000 R:dr erhöles; och borde, då tjänstgöringspenningarne, i anseende till den betydliga skillnaden emellan första och slutliga inkomstbeloppet, ej skäligen kunde vara lika för alla lönegraderna, förhållandet mellan lön och tjänstgöringspenningar böra bestämmas sålunda:

	Lön.	Ålderstillägg af samma egenskap som lön.	Tjänstgöringspenningar, arvode.	Summa.
1:a graden	1,200: —	— — —	300: —	1,500: —
2:a d:o	1,200: —	400: —	400: —	2,000: —
3:e d:o	1,200: —	800: —	500: —	2,500: —
4:e d:o	1,200: —	1,200: —	600: —	3,000: —

Derest de sålunda föreslagna löneförbättringarne beviljades, borde de af åtskilliga jägmästare i kraft af regleringsbrevet den 10 December 1869 uppburna personliga lönetillägg ej vidare utgå.

Vidare ansåge sig styrelsen icke böra underlåta att framhålla, huru föga den nuvarande aflöningen för kronojägare öfverensstämde med gällande arbetspriser, i det kronojägarna i de aderton södra länen blott åtnjöte, 300 R:dr, eller knappast 1 R:dr för arbetsdag, och kronojägarna i de öfriga, norra länen, der kostsamma resor inom de vidlyftiga bevakningstrakterna esomoftast förekomme, 550 R:dr eller, då 100 R:dr afräknades för resor, omkring 1 R:dr 50 öre för arbetsdag, för hvilka dagsverkspris näppeligen någon arbetare numera skulle kunna erhållas, och hvilka så mycket mindre kunde anses tillräckliga för kronojägaren, som denne vid skogsarbeten vore förman för dervid använda dagsverkare samt dessutom hade under sin närmaste vård en statsegendom af högt värde, men hvarå kontrollen mot obehörigt användande eller försnillning vore förenad med ej ringa svårighet.

I anledning häraf hemställde skogsstyrelsen, att för kronojägarna, hvilka nu åtnjoto i de aderton södra länen 250 R:drs lön, inbegripet boställsafkastning, samt 50 R:drs tjänstgöringspenningar, eller tillsammans 300 R:dr, och i de norra länen 300 R:drs lön, 100 R:dr tjänstgöringspenningar och 50 R:dr hyresersättning jemte 100 R:dr resepenningar, eller tillhopa 550 R:dr, måtte beredas en aflöning, som, boställsafkastning inbegripet, uppginge till 300 R:drs lön för kronojägarna i allmänhet, samt 200 R:dr tjänstgöringspenningar för kronojägare i de södra länen och 250 R:dr tjänstgöringspenningar för de i sex norra länen anställda kronojägare, hvilka senare såsom hittills borde åtnjuta 50 R:dr i hyresersättning, då de ej hade fri boställslägenhet, samt 100 R:dr resepenningar, så att kronojägarna inalles komme att åtnjuta i de sex norra länen 700 R:dr och i de öfriga länen 500 R:dr.

Beträffande ålderstillägg hade styrelsen föreslagit, bland annat, att för jägmästare första ålderstillägget måtte få utgå vid början af elfte kalenderåret efter det, då sådan tjänst erhållits, och de öfriga tillträdas vid början af femte kalenderåret efter det, vid hvars ingång dylikt lönetillägg näst förut vunnits.

Hvad först angår skogsstyrelsens eget embetsverk, så har, enligt hvad i statsrådsprotokollet är meddeladt, det förslag till förändrad reglering af dess personal och aflöningsförhållanden, som styrelsen afgifvit, icke nu kommit under nådigt öfvervägande, utan ansetts böra öfverlemnas till den blifvande löneregleringskomiténs behandling. I likhet med hvad i fråga om generaltullstyrelsen skett, har Kongl. Maj:t derföre föreslagit, att nu gällande staten för skogsstyrelsen, hvars slutsumma uppgår till 28,550 Kronor, måtte ätven för år 1875 bibehållas oförändrad.

I fråga om den föreslagna förstärkningen af skogsstatspersonalen med 4 jägmästare och 23 kronojägare, har Kongl. Maj:t dervid icke haft något att erinra, utan föreslagit, att berörda förslag måtte godkännas.

Vidkommande dernäst de för skogsstatspersonalen ifrågasatta förändrade aflöningsbestämmelser, har Kongl. Maj:t i likhet med skogsstyrelsen, ansett otvifvelaktigt, att en förbättring i berörda personals aflöningsvilkor vore af behofvet högt påkallad; och emot de belopp, som enligt de föreslagna bestämmelserna skulle hvarje tjänstegrad tillkomma, nemligen, resepenningarne oberäknade, för skogsinspektör 3,800 eller 4,800 Kronor, för jägmästare 1,500 Kronor med gradvis skeende ökning, tills efter 20 års tjänstgöring en aflöning af 3,000 Kronor skulle uppnås, samt för kronojägare 500 eller 600 Kronor, har Kongl. Maj:t icke funnit skäl till anmärkning.

I fråga om proportionen mellan lön och tjänstgöringspenningar har Kongl. Maj:t i allmänhet och der ej serskilda skäl föranleda till undantag ansett den böra vara som 3 till 1, så att tjänstgöringspenningarne utgjorde en fjerdedel af hela aflöningen, ålderstillägget deri inberäknadt. Hvad jägmästarna anginge, så kunde det åsyftade målet lämpligast vinnas derigenom, att för alla 4 graderna bestämdes ett gemensamt belopp af lön 1,125 Kronor och tjänstgöringspenningar 375 Kronor, och att de efter vissa tjänsteår dertill kommande tre ålderstilläggen bestämdes till 500, 1,000 och 1,500 Kronor,

1,500 Kronor, med föreskrift att $\frac{3}{4}$ deraf skola räknas såsom lön och $\frac{1}{4}$ såsom tjänstgöringspenningar.

Om likaså för kronojägarna och skogsinspektörerna tjänstgöringspenningarna sattes till en fjerdedel af hela aflöningen, så skulle denna förändring utfalla så, att, bland kronojägarna, de i norra länen, för hvilka aflöningen vore föreslagen till 600 Kronor, komme att erhålla 450 Kronor i lön, hyresersättningen derunder inberäknad, och 150 Kronor i tjänstgöringspenningar, och de öfriga kronojägarna 375 Kronor i lön och 125 Kronor i tjänstgöringspenningar, samt att skogsinspektörerna komme att få antingen 2,850 Kronor i lön och 950 Kronor i tjänstgöringspenningar, eller ock 3,600 Kronor i lön och 1,200 Kronor i tjänstgöringspenningar. Deri borde dock ett personelt undantag göras för nuvarande skogsinspektören i Södra Norrlands distrikt, hvilken å sin tjänst innehade konstitutorial och således borde fortfarande få behålla sin nuvarande lön af 4,000 Kronor, med tillägg af nu föreslagna 800 Kronor såsom tjänstgöringspenningar, hvaremot för alla de öfriga skogsinspektörerna deras förordnanden tilländaginge med innevarande år, så att deras rätt ej förnärmades genom en sådan förändring, som nu föreslagits.

Och som Kongl. Maj:t vid den af skogsstyrelsen nödig ansedda förhöjning i åtskilliga af resepenningeanslagen icke haft något att erinra, så har Kongl. Maj:t föreslagit att, med iakttagande af nyssnämnda förhållande emellan lön och tjänstgöringspenningar, och under det förut omförmälta förbehållet om skyldighet för vederbörande tjänsteinnehafvare att underkasta sig de allmänna vilkor för åtnjutande af aflöning i statens tjänst, som kunna framdeles varda i nåder stadgade, de af skogsstyrelsen i fråga om skogsstatens aflönings- och öfriga anslag föreslagna bestämmelser måtte godkännas. Slutsumman af de utaf Kongl. Maj:t föreslagna aflöningsstaterna för skogsstyrelsen, skogsstaten och skogsskolorna, hvilken sistnämnda stat Riksdagen genom bifall till Särskilda Utskottets Utlåtande N:o 3, punkten 3, mom. a, redan godkänt, uppgå, på sätt en statsråds-protokollet bilagd tabell (Litt. E.) närmare utvisar, till 396,150 Kronor. Om härifrån afdrages 4,437 Kronor 3 öre, utgörande den uppskattade afkastningen af skogsstatsboställen, återstår 391,712 Kronor 97 öre, hvilket belopp med 116,200 Kronor öfverstiger den del af nuvarande anslag till skogsväsendet, som icke är af reservationsanslags natur.

Behofvet af förbättrade löneförmåner för de vid skogsstaten anställda tjänstemän och betjente har redan flera år varit kännbart; och hafva, på sätt skogsstyrelsen upplyst, framställningar i detta afseende blifvit gjorda både vid skogsmöten och hos styrelsen. Vid den utveckling skogsväsendet redan nått och framför allt med afseende å denna förvaltningsgrens framstående betydelse för landet torde böra tillses, att den dervid anställda tjänstepersonalens aflöning motsvarar deras tjänsteåligganden och de nuvarande lefnadskostnaderna. I betraktande häraf kan ett tillfälligt dyrtidstillägg för denna personal icke vara tillfyllestgörande; och har Utskottet vid öfvervägande af den utaf Kongl. Maj:t nu föreslagna löneroglering icke funnit skäl att deruti föreslå någon ändring.

Kongl. Maj:ts förslag om skyldighet för vederbörande tjensteinnehafvare att underkasta sig de allmänna vilkor för åtnjutande af aflöning i statens tjenst, som kunna framdeles varda i nåder stadgade, har ej heller gifvit anledning till någon erinran.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer Utskottet,

a) att Riksdagen, med godkännande af den utaf Kongl. Maj:t för skogsstaten föreslagna aflöningsstat, måtte med 116,200 Kronor förhöja den del af nuvarande anslag till skogsväsendet, som icke är af reservationsanslags natur; och

b) att i sammanhang med staternas fastställande må stadgas det allmänna förbehåll, att de personer, som hädanefter erhålla tjänster vid skogsstyrelsen och skogsstaten eller i följd af staterna med dertill hörande bestämmelser komma att tillträda högre aflöning, än de på grund af fullmakt eller konstitutorial redan nu åtnjuta, skola vara underkastade tillämpning af de allmänna vilkor för åtnjutande af aflöning i statens tjenst, som Kongl. Maj:t, efter pröfning af den blifvande löneregeringskomiténs betänkande, kan finna för godt att fastställa.

Genom bifall till 1:sta punkten af Särskilda Utskottets Utlåtande N:o 3 har Riksdagen beslutit att dels för bestridande af utgifterna för de nuvarande kronoskogarnes förvaltning och dels för befrämjande af skogsväsendet i allmänhet, deruti äfven inbegripet inköp af till skogsbörd tjenlig mark, för anläggande af nya eller förstoring af äldre kronoparker och för plantering, der det erfordras, af sålunda inköpt mark, bevilja, såsom reservationsanslag för år 1875, ett belopp af 450,000 Kronor. I händelse af Riksdagens bifall till Stats-Utskottets under mom. a här ofvan framställda förslag, kommer alltså anslaget till »Skogsväsendet» att i 1875 års riksstat upptagas med ett belopp af 841,712 Kronor 97 öre, deraf 450,000 Kronor såsom reservationsanslag för år 1875; hvilket Utskottet här endast skolat

c) anmäla.

Stockholm den 7 Maj 1874.

På Stats-Utskottets vägnar:

Arvid Fr:son Posse.